

Nem történt kolerás megbetegedés Miskolcon

Mint már jelentettük, öt magyar állampolgár került pénteken koleragyanúval a Miskolci Városi Kórházba. Az ilyen esetekre előírt szigorú szabályoknak megfelelő vizsgálatuk nyomában megkezdődött. A Borsod Megyei Köjálnál elvégzett időigényes laboratóriumi vizsgálatok szombaton délelőtt fejeződtek be. Mint Takács Sándor, a megyei Köjál főigazgató főorvosa elmondta, nem találtak kolera-kórokozóra jellemző baktériumot, kolerás megbetegedés tehát nem

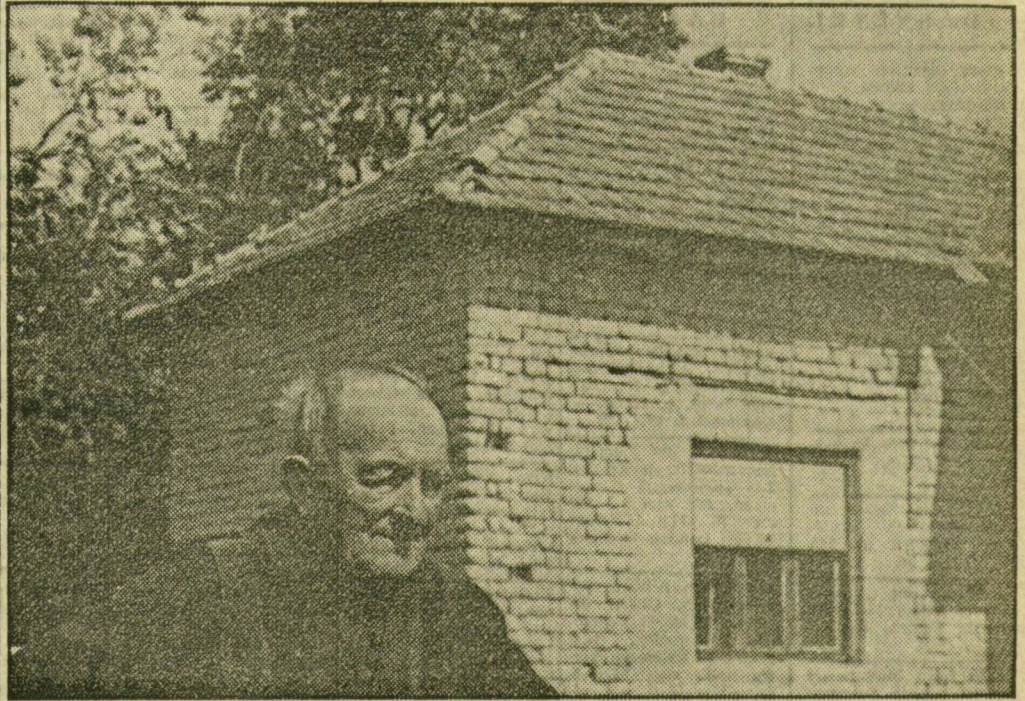
történt. Kimutatták viszont olyan egyéb baktériumokat, amelyek indokoltá teszik az öt önként jelentkezett beteg gyomor- és bélpanaszait. Minden valószínűség szerint szalmonellás fertőzés történt. Ennek további vizsgálatát folytatják. A végleges eredmény mára várható.

A betegek állapota egyébként gyorsan javul a hangulatuk, közérzetük megfelelő, az eset végleges tisztázásáig azonban további kórházi megfigyelés alatt tartják őket. (MTI)

Nemzetközi tanácskozás

A szombati záróüléssel befejezte munkáját az a nemzetközi konferencia, amely a Nemzetközi Kulturális Intézet és a Magyar Gyógypedagógusok Szövetsége rendezésében foglalkozott a szociális gondozás elméleti és gyakorlati kérdéseivel. A gödöllői Agrártudományi Egyetemen megtartott egyhetes tanácskozáson 30 ország 400 szakértője vett részt és hallgatott meg számos előadást, köztük Hutás Imre egészségügyi miniszteriumi államtitkárét, aki áttekintést nyújtott a magyar egészségügy és szociálpolitika helyzetéről. A programban szakmai szemináriumok és intézménylátogatások is szerepeltek.

Az öreg Csányi

Cégtábla nélkül

Az irodában köpcös, igazi „vasmunkás” kinézetű férfi fogad. Ambrus János, a korszóvetkezet elnöke. A tőle kapott izléses írólapról aztán pontosan lemosolhatom a cég nevét: „Metallprodukt” Gép- és Fémtermékgyártó Kiszóvetkezet. Nehezen indult a beszélgetés, úgymond nincs szükségük hírverésre. Munkájuk akad bőven. Minek írják nekünk, szeretnek csendben, „fű alatt” dolgozni. Dicselkedni nem akarnak, hisz a kiszóvetkezeti formában még tanulók, nyereségről, sikerről előre beszélni szerintük behurgya dolog. Arról azonban szó sincs, hogy a tönk szélén állnának, hisz az eszközök zöme saját, ha nem találják meg a számításukat azonnal abbahagyhatják, csőd és adósság nélkül. A hallottak alapján ettől messze járnak, hisz csupa olyan terméket gyártanak, amire nagy szükség van.

A tagok és alkalmazottak száma húsz fő. Két bérelt és két saját telephelyen dolgoznak, mindegyik családi ház portája, így nem kellett az indulást nagy beruházással, építkezéssel kezdeni. A cég kialakulását a vezetőjük életpályájával tudjuk legjobban követni.

Autószerelő szakmunkásként kezdett 1966-ban, gépjármű-állomáson dízelágyaló műszerészként. Azután az egyik helyi tévész műhelyvezetője lett. Ott leginkább a pénzügyi miatti, szakmailag nehezen emészthető spórolás zavarta. Hiába voltak ötleteik, mindig az volt rá a válasz, erre most nincs lehetőség. Úgy döntött, ha másképp nem megy, a saját erejéből valósítja meg elképzeléseit. Két évig a tévésben volt bedolgozó, majd 1983-ban gémmkát szervezett. Aztán ahogy fejlődött az üzem, szüknek érezték ezt a keretet is, no meg az időközben bevezetett 20 százalékos különadóval sem tudtak megbarátkozni. Tavaly úgy látták a számukra legmegfelelőbb keret a kiszóvetkezet. Hogy ez-e a végleges forma, nem tudni. Az ősi „jogszályhullás” adhat támpontot. Egyelőre csak hallomásból értesültek róla, hogy esetleg rájuk is szorosabb zakót erőltetnek. Az esetleges, vállalatokéhoz hasonló, megnövekedett adminisztrációtól, a keresetek szigorúbb szabályozásától veszélyeztetni látják a vállalkozói szabadságot. Hisz most azért vannak itt a legjobb szakemberek, mert a teljesítményüket minden tekintetben nélkül meg tudják fizetni. Épp e bizonytalanság miatt a jövő évre konkrét szerződéseket egyáltalán nem kötnek.

A másik „fekete ló” az alapanyag. Az általános forgalmi adó bevezetése az előzetes tervek szerint az alapanyagárak csökkenéséhez ve-

Kisteleki ismerősöm ajánlotta, ha precíz, szép munkát akarok látni, nézzem meg az idén született új kiszóvetkezetet. Enélkül az ajánlás nélkül soha nem találtam volna rájuk. Még cégtábla sincs a temető melletti családi házon. Egy valami árulkodik csupán, az utca beépítetlen oldalán hatalmas tömör vashengerek várnak sorsukra.

zet. No, de mihez képest? Sok szállító már az idén olyan árpozíciót igyekszik elérni, amiből szívfájdalom nélkül tud majd engedni. Nég a valóságban milyen egyenleg alakul ki, a jövő títka.

Többször foglalkoztatta már a feladás gondolata, de született macakssága ellenszegült. Mire a kilátástalanság a végzetes döntést megérelné, épp akkor jön meg a küszködés eredménye. Mindig van kiút, csak az a kérdés, sikerül-e megtalálni.

A fennmaradás két biztos pontjának, az exportra terhelést és az importkiváltást tartják. Mostani tevékenységük is ebben a mederben halad. Tavaly nyáron közvetlen megbízást kaptak a Taurus Gumigyártól, a tengeri mélyfúrótömlőhöz gyártanak alkatrészt. Az anyagot a gyár adja, rajtuk a pontos megmunkálás múlik. Olyannyira, hogy anyagi felelősséget is vállalnak érte, nagy értékű exportcikk jó hírnevét kockázatos volna egy alvállalkozónak veszélyeztetni. A ceglédi tszker, az orosházi mezőgép, a Szevafém és az állami gazdaságok szakszolgálati állomása is jelentős megrendelő. Importgépek hiányzó alkatrészeit készílik itt, így hidraulikus munkahengert, fogaskereket, de egyedi termékek is van, a polietilén-hulladék-feldolgozó gép.

A speciális anyagok jó részét a Ferroglobustól szerzik be negyedéves megrendelés alapján. Ha valami hirtelen kell, s nehéz hozzáfutni, a partner nagyvállalat is besegít. A saját érdekében is, hisz itt gyakran nagyon rövid a határidő, sokszor ezen múlik az exportszállítás.

A kisservezet épp e rövid vállalási idejével tudja leköörözni vetélytársait. Így a termelés lökészerű, olykor a szombat-vasárnap is munkával telik. A vezető is bent van ilyenkor a műhelyben, nem a beosztás a fontos, hanem a betartott határidő. A főnök, hogy ne jöjjen ki a gyakorlatból a gépek bonyolultabb javításait maga végzi. A szakértelme megvan hozzá, s az sem mellékes, hogy így kevesebb a termelésből kiesett idő. A saját munkának van még

egy előnye, elkészít egy alkatrészt, a beosztott nem magyarázkodhat, hogy ezt ilyen minőségben, ennyi idő alatt nem lehet megcsinálni. Így nincs is szükesség a sok egyedi termékre munkanormát készíteni. A dolgozók óradíjasok, de a vezető mindig fel tudja mérni, hogy amit megcsináltak mekkora teljesítmény.

A havonkénti jövedelemelőleget az év végi elszámolásor mindenkinek az elvégzett teljesítménye alapján egészítik ki. Valószínű, hogy mindenki meglepedésére, hisz innen eddig csak az ment el, akit behívtak katonának.

Eleinte Ambrus János felesége is gépen dolgozott, most inkább a termelés napi szervezőmunkájában vesz részt. Utánpótlás is igérkezik a szakmában, két gyerekek van, az egyik esztergályostanuló. Egész évben nagy a hajítás, de pár év óta nem engednek abból, hogy két hetet nyaraljanak. Ennyi kikapcsolódás kell az átdolgozott hétvégek után.

A termeléshez szükséges eszközök szüntelenül gyarapodnak, ahogy összejön a rávaló. A fejlesztésben megállni nem lehet. A jobb és több terméknek ára van. A cél: egy feladatot minél nagyobb részben házon belül tudjanak megoldani. Érzékeltetésül annyit, 150 centiméteres átmérőjű tömör fémhengerből is tudnak dolgozni, ezt sok helyen még az udvarba sem engednék be, nemhogy megmunkálják. Az udvaron már egy új hőkezelő berendezés várt a sorára, hogy beépítsék. A műhelyben pedig lizingbe vett számítógépes esztergán épp acélgömböt készítenek. Ha a kiszóvetkezet nevének halatán úgy gondoljuk valami műtűrészlejtő kocéráj, hát alaposan tévedünk.

Tóth Szeles István

Országos műemléki konferencia

Az országos műemléki konferencia szombaton befejezte munkáját Pécsen. A tanácskozáson, mintegy 400 szakember vett részt; a műemlékvédelem hivatásos és társadalmi dolgozó mellett ott voltak a városvédő egyesületek vezetői is. A szekcióléseken három témacsoportot vitáltak meg: a műemlékvédelem és a településfejlesztés kapcsolatát, a történelmi települések XX. századi építészetét, valamint a műemléki helyreállítás eredményeit és gondjait. A záró plenáris ülésen a szekcióelnökök beszámoltak a végzett munkáról, s ennek során javaslatokat, ajánlásokat is megfogalmaztak.

Látni lehet a fényképen is, hogy régen volt, haj, de régen, amikor a pelenkából kibontották. Betöltötte már nyolcvannyolcadik évét, benne jár a nyolcvankilencedikben, de úgy fut a dinnyeföldön, akár a nyúl. Könnyű rámondanunk, ha így viseli továbbra is az életet, megéri a százat. Akkor pedig, mivel ebből a századból már csak egy év marad vissza, érdemes lenne engedni, hogy az ezred fordulójába is belelathasson még. Alkuszunk az étellel, amíg hagyja.

Ha kiróg a hámból

Luxusnak mondanánk, ha nem tőle tudnánk, hogy időnként be-bejön Szegedre a balástyai határból, és lubickol egy kicsit a fürdőben. Fölötti ilyenkor ünneplőjét, kezébe veszi a botját, elmegy az állomásra, és mire kiszuszogja magát a vonaton, már le is szállhat Szegeden. Kiáztatja bütykeit, visszakocog az állomásra, de előbb benéz egy kicsit a Sárkányba. Rendel egy üveg sört, egy forintért cigarettát, és nagyot mulat.

— Többre nem telik?

— Telhetne, ha merném. Merhetném is, mert az én feleségem olyan jó asszony, amióta együtt élünk, még rossz szót se szoltunk egymásnak, de nagyobb helyről jött az intelme. Azt mondta nekem a kicsi zsidó orvos, amikor 1918-ban megoperálta a szememet, se egy csöpp szeszt, se dohányt! Ha nem tartom be, megvakulok.

— Egy forintért cigarettát? Mennyit adnak azért?

— Egy szálát. Van, amikor meg is gyújtják.

— Mi volt a baja?

— Az, hogy behívtak katonának. Sátoraljaújhelyről küldtek el a pécsi tábori

kórházba, hogy operáljanak meg. Trachomám volt, megtalán más is, de én úgy fogom föl, ennek köszönhetem, hogy megmaradtam. A háborúban úgy pusztul az ember, mint a legyek öszszel, hol van az előírva, hogy engem nem talál el valami? Ha az a zsidó orvos élne még, és úgy adódna, hogy összetalálkoznánk, még most is kezet csókolnék neki, pedig nem mondhatom, hogy jaj, de szép ember volt!

— A lakodalmak is szárazon telnek?

— Csak annyit iszom ott is, hogy a nóta kitaláljon belőlem.

Úri cipész

Töredelmes vallomás következik ezután. Minden lakodalomban megcsalta egy kicsit a feleségét. Nem úgy, hogy akárkivel is kikezdet volna, csak annyira, hogy előtte egy kis pénzt mindig eltett a farzsebbe.

— Nem szerettem én soha úgy parancsolgatni a zenészeknek, hogy ne fizettem volna érte. Mert ha én kinyitottam a számat, eltátották a zenészek is, és meg is kérdeztek: hol tanultam én ezeket? Hol tanultam volna? A háborúban, meg a fogságban. Egyik se nótais-kola. Nem hát, de nekem szerencsém volt, mert együtt szolgáltam egy vásárhelyi úri cipésszel.

Nekik Szovátán lett vége az első háborúnak. Szakácsok mellett szolgált ő, és Pista bácsi, az úri cipész volt az orgazdája. Egy kis cukor, egy kis ez, egy kis az, nincs az a konyha, amelyikből ki ne kerülne, ha szemfüles a katona. Disznókat is hizlaltak, éppen akkor vágtak le egy kétmázsásat, amikor jött haza az úri cipész, és azt mondja, vége a háborúnak. Egészen biztos, hogy vége van, mert látta, egy főhadnagynak bicskával vágták le a rangját. Ha vége, akkor gyereünk haza! Mindenki vágott egy darabot a disznóból, és el is indultak.

Mi a második osztályra kaptunk helyet, de tele volt ott a vonat teleje is. Kiskükkü előtt egy borzasztó megrázkódtatás ért bennünket, szóródtak be az ablaküvegek is. Hát itt meg mi történt? Fölpattant a sín, az első kocsi oldalra dült, egy katonát agyon is nyomott, de mi, szerencsénk nem az elsőkben, hanem a másodikban voltunk. Jó este volt, amire yalag Kiskükküllőre beértünk, azt mondta a szolgálattevő vasutas, indul nemsokára egy tehervonat, avval elmehetünk. Egy alacsony szeneskocsiba fértünk csak be. Jött velünk egy

tiszt is, az feküdt, mert ágya is, dunnája is volt, de mi csak állni tudunk benne. Álmos voltam, belekapaszkodtam az úri cipészbe, és el is aludtam. Arra ébredtem, hogy kiestem a vonatból. Semmi bajom nem lett, csak a sapkám veszett el. Visszamentem Tövisre, azt mondja a vasutas, hogy hívják magát? Csányi István, Balástyáról. Várjon csak! Akkor magát elvágta a vonat. Nem vágott el, mert itt vagyok.

Rozika

Ugorjunk most nagyot, mert nincs helyünk, hogy mindent apróra meséljünk. Itthon azt mondja az anyja, nősülj meg fiam, mert nincs egy inged se, amit fölvehetsz. Még legény se voltam, nem nősülök — mondta rá. Itt van a Rozika, az lenne jó neked.

— Rozikát ismertem, egy iskolába jártunk. Látom egyszer, megy be a faluba: hoznál-e nekem egy tucat cigarettát? Hoznék. Amikor meghozta, megsimogattam érte, és meg is csókoltam. Szeretnék beszélni veled! Gyere el estére! Elmentem, megmutatta a fényképet az elesett ural sirjáról. Annak a ruhájában esküdünk meg, mert mind jó volt rám. Harminckettőben meghalt szegény, csak egy kislányunk maradt. Annak a lánynak asszonykére van szüksege, de ki akar olyan özvegyemberhez menni, akinek lánya is van, és adóssága is? Akkor kommandáltak a mostani feleségemet.

Azóta együtt vannak jobban-rosszban. A kulákságba nem ért bele, bár a hajdani béres szépen gyarapodott. Kitanulta, vagy inkább eltanulta a gyümölcsstermesztést. Torontáli Jánostól indult a tudomány, úgy csorgott szét a tanyájába, az én feleségem

— Hogyne, ismertem én a Koródy doktor urat, nyugodjék szegény, mert hallottam, most halt meg ő is. Igen jó orvos volt. A Buknicz Ferkó vitte egyszer a tanyájába, az én feleségem meg a csikót vezette. Kirántotta a csikó a karját. Ferkó! Doktor úr! Jöjjenek be. Bejöttek, megfogták a feleségemet, roppant egy nagyot a vállra, amikor helyre tették, de meggyógyult. Az én őseim mind fejbajban haltak meg, nyolcvanban engem is elfogott a szédülés. Deszken. Bevittek mindjárt, megvizsgáltak, és azt mondták, ha kibírom, nemcsak ne igyak, nemcsak ne dohányozzak, de húst se egyek.

Azóta húst se eszik, mégis megvan.

Horváth Dezső